

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

22/04/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur. Gereğini arz ederim.

Saygılarımla,

(2) Bülent Tezcan
Aydın Milletvekili

(1) Umut Oran
İstanbul Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Anayasamızın amir hükümleri ve Cumhurbaşkanlığı Seçimi Kanunu gereğince Cumhurbaşkanı halk tarafından seçilir, seçimler 5 yılda bir ve genel, eşit ve gizli oyla, bütün yurttta aynı günde, yargı yönetim ve denetimi altında yapılır. Ancak bu seçim nedeniyle siyasi partilere yapılacak olan devlet yardımlarının hangi mahiyette olacağı kanun tarafından belirlenmemiştir.

Ortaya çıkan boşluk seçim hukuku açısından büyük bir sorun yaratmakta, siyasi partilerin hangi mahiyette çalışacakları, Cumhurbaşkanı adaylarının nasıl çalışacağı ve topladıkları bağışlar karşısında kişilere ne gibi yükümlülükler altına gireceği etik bir tartışma olarak ortada durmaktadır. Siyasi partiler hukukumuzda siyasal partilerin tam bağımsız bir şekilde hareket edebilmesi, bu yönüyle hiçbir gerçek veya tüzel kişiye etik bir yükümlülük altında bulunmaması için siyasi partilere kamu yardımı yapılması öngörülmüştür. Bu durumun tam olarak tarafsız ve bağımsız olan Cumhurbaşkanı için de geçerli olması, seçim sürecinin başlangıcından itibaren de bu durumun korunması doğal bir durum olacaktır.

Yine Cumhurbaşkanlığı Seçimi Kanunu'nda Cumhurbaşkanı adaylarına yönelik kamu yardımı düzenlenmemiş olup, bu durum adaylar arasında adil ve şeffaf bir siyasi rekabet yaşanmasına yönelik bir boşluk bırakmaktadır. Halbuki Cumhurbaşkanı **Adaylarının da demokratik bir seçim dönemini yürütebilmeleri, halkımızın karşısında bağımsız olarak çıkabilmeleri gerekmektedir. Cumhurbaşkanı adayları açık olmalı, kamuoyuna hesap verebilmeli, şeffaf bir şekilde kampanya sürecini yönetebilmeli ve halka hizmet etmek için gereken imkanlara sahip olmalıdır.** Yapılan düzenleme ile boşluğun kapatılması amaçlanmış, adaylara eşit ve adil bir yardım ile siyasi rekabeti sürdürme imkanı tanınmıştır.

Bu sebeple bu kanun teklifi hazırlanmış olup, teklif ile Cumhurbaşkanlığı Seçimi sırasında siyasal partilere verilecek olan hazine yardımının miktarı ve mahiyeti tespit edilerek, ortaya çıkan boşluğun giderilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Anayasamızın amir hükümleri ve Cumhurbaşkanlığı Seçimi Kanunu gereğince Cumhurbaşkanı halk tarafından seçilir, seçimler 5 yılda bir ve genel, eşit ve gizli oyla, bütün yurttaki aynı günde, yargı yönetim ve denetimi altında yapılır. Ancak bu seçim nedeniyle siyasi partilere yapılacak olan devlet yardımlarının hangi mahiyette olacağı kanun tarafından belirlenmemiştir. İlgili madde bu boşluğu ortadan kaldırma amacını taşımaktadır.

Madde 2- Cumhurbaşkanlığı Seçimi Kanunu'nda Cumhurbaşkanı adaylarına yönelik kamu yardımı düzenlenmemiş olup, bu durum adaylar arasında adil ve şeffaf bir siyasi rekabet yaşanmasına yönelik bir boşluk bırakmaktadır. Yapılan düzenleme ile boşluğun kapatılması amaçlanmış, adaylara eşit ve adil bir yardım ile siyasi rekabeti sürdürme imkanı tanınmıştır.

Madde 3- Bu madde yürürlük maddesidir.

Madde 4- Bu madde yürütme maddesidir.

22/04/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

Madde 1- 22/04/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun "Devletçe yardım" başlıklı Ek Madde 1'in 5. Fıkrası aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

"Yukarıdaki fıkralarda öngörülen yardım miktarları; bu yardımdan faydalanabilecek siyasi partilere, milletvekili genel seçiminin yapılacağı yıl üç katı, Cumhurbaşkanlığı seçim yılı için iki katı ve mahalli idareler genel seçim yılı için iki katı olarak ödenir. Her iki seçim aynı yıl içerisinde yapıldığında bu ödeme üç kat olarak ödenir ve bu miktarı geçemez. Bu fıkra gereğince yapılacak katlı ödemeler Yüksek Seçim Kurulunun seçim takvimine dair kararının ilanını izleyen 10 gün içinde yapılır. 2014 yılı içinde siyasi partilere devletçe yapılacak olan yardım bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on gün içerisinde belirlenerek fazla olan miktar ödenir."

Madde 2- 19/01/2012 tarihli 6271 sayılı Cumhurbaşkanlığı Seçimi Kanunu'nun Adaylara yardım başlıklı 14. Maddesinin 9. Fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıda yer alan düzenleme eklenmiştir.

(10) 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun Ek Madde 1 maddesinde belirtilen 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 33 üncü maddesindeki genel barajı aşmış bulunan siyasi partilere her yıl Hazineden ödenmek üzere o yılki genel bütçe gelirleri "(B) Cetveli" toplamının beşbinde ikisi oranındaki ödeneğin yüzde beşi oranındaki bir ödenek Hazine tarafından Cumhurbaşkanlığı adaylarının seçim hesabı olarak kendi adına açtırdıkları hesaplarına adayların belirlenmesinden 1 hafta sonra eşit oranda bölüştürülerek ödenir.

Madde 3- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 4- Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.